

Пархомчук Л. В.

Студентка 41-ї групи навчально-наукового інституту педагогіки

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

Ямчинська Г. В.

доцент кафедри естетики, етики та образотворчого мистецтва

(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

МЕТОДИКА РОЗПИСУ ТКАНИНИ У ТЕХНІЦІ БАТІК В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Актуальність проблеми. Кожна людина живе в оточенні краси та різнобарвності, витонченості форм природи, тому вона завжди потребувала прикрасити своє оточення, це розвивалося, ще здавна, разом з потребами людини: щоб зробити своє житло естетичнішим, оздобити посуд, одяг, різні побутові речі. Мистецтво розпису тканини поступово набувало масштабного поширення, входило в національну культуру та звичаї різних народів

Дітей, ще з юного віку, потрібно привчати до роботи з різними матеріалами, в процесі яких вони створюють корисні й естетично гарні предмети та вироби. Оскільки розпис тканин з декоративною технологією, то при його створенні треба враховувати естетичні якості матеріалів на основі вже наявних уявлень, знань придбаних у процесі трудової діяльності та на художніх заняттях у школі.

Мета статті: можливість навчання техніці розпису тканини дітей молодшого шкільного віку в школі, а також знайти та виявити доступні для їх віку технології розпису тканини.

Виклад основного матеріалу: Досвід роботи вчителів свідчить: малювання незвичайними матеріалами та оригінальними технологіями дозволяє дітям відчувати незабутні позитивні емоції, а емоції, як відомо, це процес і результат практичної діяльності, перш за все художньої творчості. За емоціями можна зробити висновки про те, що в даний момент радує, цікавить, хвилює дитину, що характеризує її сутність, характер, індивідуальність. Ця робота сприяє розвитку фантазії, творчих здібностей, розвиває дрібні м'язи рук, сприяє вихованню витримки, наполегливості, вміння доводити почате до кінця. Діти молодшого шкільного віку отримують задоволення, позитивні емоції від роботи з нетрадиційними матеріалами, тому ця робота стала актуальною в наш час.

Детально дізнавшись про його технологію та різновиди, ми можемо зробити висновки, що не кожному технологію його розпису ми зможемо використовувати в молодшій школі. Адже деякі варіанти робіт занадто складні своїм процесом чи небезпечні для маленького школяра, а також у своєму складі мають важкі речовини, що шкідливі для дитини. Зовсім відмовитись від техніки батік не можливо, тому ми підібрали ті завдання, що є актуальним саме для їх віку та будуть їм цікаві.

На сьогодні такий вид розпису тканини став дуже популярний по всьому світу, тільки не всі знають, як відбувається процес нанесення малюнка на тканину.

При роботі з фарбами необхідно одягти фартухи або спеціальний одяг, стежити за рукавами і підстилати на робоче місце непромокаючий матеріал.

В сучасному варіанті для розпису тканин використовують

- Тканина для батика підійде всіх видів, але потрібно враховувати, що на натуральних тканинах волокна м'якші й тому фарба лягає плавніше. Для класичного батіку використовують шовк. Враховуючи його вартість можна обмежитись синтетичним матеріалом або взяти посту бавовняну тканину (шматочки натуральної тканини, елементи одягу).
- Можна взяти за контур клей ПВА. В пляшечку з клеєм вставити порожній стрижень або трубочку від коктейлю, щоб контурна лінія була рівною. Головне, щоб контур був закінчений і не було розривів. Інакше фарба вийде за контур і перемішається з іншими кольорами. Фон всередині контурів зафарбовуємо тампоном чи пензлем.
- Резервом для батика може служити навіть густий гарячий прозорий кисіль.
- Зараз контур (резерв) для батіка можна купити в будь-якому канцелярському магазині.
- В роботі по тканині використовують акрилові фарби «Батік». Вони не токсичні, розбавляються водою, також їх можна легко змити поки фарба ще не висхла. Варто пам'ятати, що їх майже неможливо видалити з тканини, якщо фарба вже пропрасована праскою.
- Для молодших школярів можна використовувати гуаш або акварель для розпису тканини.
- Друк штампами. Недовговічні штампи роблять з моркви, картоплі, яблука, редиски, підсушеного листя та ін.

Наведені вище поради допоможуть залучити дітей до образотворчої діяльності та розкрити таланти дитини. Звичайно, технологія справжнього батіку дуже складна, але прості способи роботи з тканиною допомагають дитині випробувати захват, від того що він сам приготував подарунок для мами або бабусі, розписав різнокольоровими візерунками фіранку для лялькової кімнати, серветку чи скатертину для лялькового столу. У такій творчій діяльності дитина отримує широкі можливості для самовираження, пробує свої сили та удосконалює здібності.

ВИСНОВОК: Попри наявність нині великої кількості популярних видань з описом технологій виконання батіку для вивчення цих технік на уроках образотворчого мистецтва з дітьми – та поки що їх недостатньо, що заважає більш широкому запровадженню їх у навчально-виховний процес загальноосвітньої школи.

Але включення технік розпису тканин до змісту уроків образотворчого мистецтва актуальне як із точки зору популярності в сучасному мистецтві, так і з точки зору навчально-виховного впливу на школярів. З методичної точки зору зараз не існує перешкод для такого включення, оскільки це не потребує якихось кардинальних змін педагогічних умов, організаційних та умов здійснення навчально-виховного процесу на уроці образотворчого мистецтва, існують позитивні приклади педагогічного використання цих технік і достатня кількість рекомендаційної інформації щодо майстерного виконання розписів тканин.

На уроках образотворчого мистецтва можна забезпечити достатні умови та визначити доступні для виконання в умовах класу завдання. Наприклад, фарби для тканин можна замінити акварельними (для всіх технік) або гуашшю. Для швидкого висушування робіт доцільно мати у класі декілька звичайних побутових фенів. Тематика завдань у початкових класах може бути, досить звичною для дитячих малюнків.

Заняття з розвитку вмінь у техніці батік, мають стати зустріччю дитини з красою, донести багатство її прояву фантазії в природі, мистецтві, в людях та їхніх витворах. Необхідно створювати такі умови для сприйняття краси, щоб вони вразили дитину, пройшли крізь усі органи чуття, викликати радість, насолоду, натхнення. Назавжди залишили слід у душі.